

Nr 198.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bidrag till interparlamentariska unionens byrå i och för bestridande av en del av kostnaderna för interparlamentariska unionens 20:de konferens i Wien innevarande år; given Stockholms slott den 10 mars 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Majestäts
min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro
Enligt dess beslut

GUSTAF ADOLF.

Hj. Branting.

*Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
10 mars 1922.*

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Herr statsministern och ministern för utrikes ärendena anför:

»Å tilläggsstat för år 1920 har riksdagen, under förutsättning att den interparlamentariska unionens 19:de konferens komme att hållas i Stockholm samma år, såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för konferensens anordnande därstädes beviljat ett förslagsanslag, högst, av 115,000 kronor. I anledning av Kungl. Maj:ts proposition till nästlidne års riksdag har vidare riksdagen dels medgivit, att förenämnda på tilläggsstat för år 1920 beviljade anslag av 115,000 kronor finge användas för det avsedda ändamålet, i händelse konferensen komme att anordnas under år 1921, dels ock såsom ytterligare bidrag till bestridande av kostnaderna för sagda konferens i Stockholm år 1921 å tilläggsstat för sistnämnda år anvisat ett förslagsanslag, högst, av 15,000 kronor. Konferensen ägde sedermera rum under sistnämnda år.

Styrelsen för riksdagens interparlamentariska grupp har den 3 nästlidne februari ingivit en skrivelse, däri styrelsen anfört bl. a. följande:

»Sedan räkenskaperna för interparlamentariska unionens 19:de konferens i Stockholm 1921 blivit vid årsskiftet avslutade, har det visat sig att av de i olika poster av riksdagen beviljade medlen för hållande av denna konferens, uppgående sammanlagt till 130,000 kronor, så stora besparingar kunnat göras, att av dessa medel vid årsskiftet återstodo oanvända 77,450:37 kronor. Efter några mindre utbetalningar detta år har denna behållning nedgått till kronor 75,318:40. Ännu återstående utbetalningar beräknas uppgå till omkring 1,000 kronor, varför den slutliga behållningen kan anslås till omkring 74,000 kronor.

Medlen, vilka av riksdagen beviljats såsom »förslagsanslag, högst», hava av gruppen redan under år 1921 lyftats i sin helhet och insatts å gruppens räkning hos riksbanken. Gruppen skulle sålunda hava att, så snart räkenskaperna för konferensen blivit definitivt avslutade, återbära vad som av anslaget icke behövt tagas i anspråk eller enligt ovanstående beräkning omkring 74,000 kronor.

Att ett så lyckligt resultat kunnat uppnås, varigenom icke ens hälften av de anslagna medlen blivit använda och så avsevärda besparingar kunnat göras, beror på flera omständigheter.

För konferensen, som förbereddes redan år 1914, gjordes då en del inköp och bestredos en del kostnader till då gällande lägre priser, varav man nu kunnat draga nytta.

Av vida större betydelse för nedbringandet av kostnaderna var, att unionens råd bestämde en viss begränsning av antalet deltagare för varje grupp, varigenom antalet konferensdeltagare minskades. Några grupper läto sig icke representeras vid konferensen, varigenom antalet nedbringades till omkring 120 aktiva medlemmar. Detta antal understeg det beräknade, efter vilket kostnadsberäkningen uppgjordes.

I betraktande av det allvarsamma tidsläget hade emellertid den svenska interparlamentariska gruppen beslutat att iakttaga största möjliga enkelhet i anordningarna, särskilt med avseende på de vid internationella konferenser oundvikliga samkväm och festligheter. Detta blev möjligt att genomföra därigenom att flera av gruppens medlemmar, som intogo en mera framskjuten ställning i konferensens ledning, personligen utövade värdskap för de främmande gästerna och på så sätt åtog sig kostnader, vilka gruppen eljest svårigen kunnat undvika.

Den stränga sparsamhet, som sålunda från början till slut iakttagits vid konferensens anordnande, är den väsentliga orsaken till att så stora besparingar å de anslagna statsmedlen kunnat göras.

För innevarande år har gruppen emellertid stort behov av penningmedel för att kunna på ett effektivt sätt fylla sin uppgift och understödja sådana åtgärder, som överensstämma med denna och i stort sett också sammanfalla med syftet med 1921 års konferens, för vilken de besparade medlen äro anslagna. Tanken har därför uppstått att hos Eders Kungl. Maj:t anhålla att slippa återbetala hela det besparade beloppet, så att gruppen skulle få disponera en mindre del därav till ändamål, som i stort sett sammanfölla med dem, vartill anslagen egentligen beviljats.

Interparlamentariska unionens 20:e konferens är avsedd att hållas innevarande år. Exekutivkommittén har behandlat frågan om platsen för densamma och har hittills kommit till det resultat, att av de grupper,

som erbjudit sig att mottaga konferensen, borde man välja den österrikiska, varför konferensen skulle komma att hållas i Wien. De abnorma valutaförhållandena i Österrike gör platsen ekonomiskt fördelaktig för deltagarna i konferensen, men vålla svårigheter för den österrikiska gruppen med anledning av de för konferensens mottagande oundvikliga utgifterna. Ehuru den österrikiska gruppen icke tvekar att det oaktat emottaga konferensen, har unionens exekutivkommitté dock tänkt sig att interparlamentariska unionen borde åtaga sig större del av utgifterna för konferensen än vad som vanligen brukat tillkomma unionen.

Med anledning av vissa ändringar i unionens stadgar, som preliminärt blivit beslutade, men som icke definitivt kunna avgöras annat än på en konferens enligt de nuvarande stadgarnas bestämmelser, kan någon sådan inskränkning som vid Stockholmskonferensen icke göras i deltagarnas antal. Detta måste sålunda beräknas större än till Stockholmskonferensen och oaktat den stränga sparsamhet, som vid den 20:e konferensen i Wien även skall komma att iakttagas, måste man dock beräkna högre kostnader för densamma än för Stockholmskonferensen.

Interparlamentariska unionen, som under kriget från de flesta grupperna icke erhållit det sedvanliga penningbidraget, nödgades under dessa år förbruka sina besparingar och lider fortfarande av mycket dåliga ekonomiska förhållanden, emedan de anslagna penningbidragen från flera av de nationella grupperna alltjämt utebliva. För att kunna så kraftigt som nödigt är bidra till kostnaderna för den 20:e konferensen och fortfarande utan för stora inskränkningar fullfölja sin verksamhet, är unionen i stort behov av ekonomiskt understöd. Den svenska gruppen önskar lämna ett sådant understöd, vilket skulle bli möjligt, om gruppen finge disponera något av de besparade anslagsmedlen.

Det torde icke råda tvivel om den under nuvarande politiska och internationella förhållanden, mer än någonsin tidigare, stora betydelsen av interparlamentariska unionens verksamhet. Nyttan av att nu olika staters parlamentariker sammanföras torde vara obestridd, lika gott om konferensen hålles i Stockholm, Wien eller annorstädes. Medlen som anslagits för Stockholmskonferensen 1921 komme alltså till alldeles samma sorts användning och till samma nytta om någon del därav bleve använd till 1922 års konferens i Wien.»

Uti en senare skrivelse har styrelsen framhållit, att ett belopp av 10,000 kronor syntes vara ett skäligt bidrag till den interparlamentariska unionen för ifrågavarande ändamål, och har därför, under framhållande att exekutivkommittén redan ställt i utsikt erforderligt understöd till konferensen i Wien, hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riks-

dagen att medgiva, att riksdagens interparlamentariska grupp finge av de medel, som gruppen lyckats inbespara av de till gruppens disposition beviljade anslag till interparlamentariska unionens 19:de konferens i Stockholm, använda ett belopp av 10,000 kronor till understöd av interparlamentariska unionens byrå för att det måtte bliva denna möjligt att bestrida den del av kostnaderna för interparlamentariska unionens 20:e konferens i Wien innevarande år, som sagda byrå åtagit sig.

Med hänsyn till vad i skrivelsen framhållits, anser jag mig böra tillstyrka bifall till styrelsens hemställan i sak. Emellertid torde det ur budgetteknisk synpunkt vara lämpligast, att det begärda beloppet anvisas såsom särskilt anslag, under det att vad som återstår av de för konferensen i Stockholm anvisade medel återbäres till statsverket. Jag får därför hemställa, det Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å tredje huvudtitelns tilläggsstat för år 1922 anvisa såsom förslagsanslag högst ett belopp av 10,000 kronor såsom bidrag till interparlamentariska unionens byrå i och för bestridande av en del av kostnaderna för interparlamentariska unionens 20:e konferens i Wien innevarande år.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

O. Ramel.